

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Yılmaz Tunç tarafından Anayasanın 98. ve TBMM içtüzüğünün 96. Maddelerine göre yazılı olarak yanıtlandırılmasını saygılarımla arz ederim.
04.11.2025

Barış BEKTAŞ
Konya Milletvekili

Demokratik bir hukuk devletinin temel dayanaklarından biri ifade özgürlüğüdür. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 26. maddesi, herkesin düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla açıklama ve yayma hakkına sahip olduğunu açıkça düzenlemektedir. Aynı zamanda Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10. maddesi de ifade özgürlüğünü temel bir insan hakkı olarak tanımlar.

Ancak son yıllarda, özellikle sosyal medya platformları üzerinden yapılan eleştirel paylaşımlar nedeniyle çok sayıda yurttaşın gözaltına alındığı, ifadeye çağrıldığı veya haklarında adli işlem başlatıldığı yönündeki haberler kamuoyuna yansımaktadır. Bu durum, ifade özgürlüğünün fiilen sınırlandırıldığına dair endişeleri artırmakta; düşüncesini özgürce dile getiren bireylerin sistematik biçimde “terör,” “kamu düzeni,” ya da “halkı kin ve düşmanlığa tahrik” gibi soyut ve geniş yorumlanabilir suçlamalarla karşı karşıya kaldığı bir tabloyu ortaya koymaktadır.

Özellikle siyasi iktidarı veya kamu otoritesini eleştiren sosyal medya paylaşımları nedeniyle soruşturmaya uğrayanların sayısındaki artış, Türkiye’de hukukun siyasileştiği, yargının bağımsızlığını yitirdiği ve temel hak ve özgürlüklerin sistematik biçimde ihlal edildiği yönündeki iddiaları güçlendirmektedir. Bu kapsamda, vatandaşların sosyal medya hesaplarının takip edilmesi, paylaşımların “ihbar” kabul edilerek doğrudan adli sürece konu edilmesi, çoğu zaman ifade özgürlüğü sınırları içinde kalan sözlerin kriminalize edilmesi; demokratik toplum düzeninin temel değerleriyle çelişmektedir.

Öte yandan, özellikle sosyal medya platformlarında yapılan açıklamalar nedeniyle uygulanan adli işlemler çoğu zaman keyfi nitelik taşımakta, vatandaşlar hangi sözlerinin suç teşkil ettiğini önceden bilememekte ve bir otosansür iklimi oluşmaktadır. Bu durum hem hukuk güvenliği ilkesini zedelemekte hem de Anayasa'ya açıkça aykırılık teşkil etmektedir.

Bu bağlamda;

1. Son 5 yıl içerisinde sosyal medya paylaşımları nedeniyle ifadeye çağrılan kişi sayısı kaçtır? Yıllara ve illere göre dağılımı nedir?
2. Aynı dönemde, sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek hakkında adli işlem başlatılan yurttaş sayısı kaçtır?
3. Bu adli işlemler hangi suç başlıkları kapsamında yürütülmüştür?
4. Sosyal medya paylaşımları nedeniyle ifadeye çağrılan kişilerden kaç hakkında takipsizlik kararı verilmiştir?
5. Bu kapsamda hakkında dava açılan kişi sayısı kaçtır? Açılan davaların kaç mahkûmiyetle sonuçlanmıştır?
6. Sosyal medya paylaşımları nedeniyle tutuklanan kişi sayısı kaçtır? Tutuklamaların ortalama süresi nedir?
7. Türkiye'de sosyal medya içeriklerine yönelik yapılan hukuki işlemlerde hangi kurumlar istihbarat, inceleme veya ihbar kaynağı olarak görev almaktadır? Bu kurumların yetki sınırları nelerdir?
8. Kolluk kuvvetleri ya da savcılıklar tarafından, yurttaşların sosyal medya hesapları üzerinde otomatik tarama veya periyodik izleme yapılmakta mıdır? Yapılıyorsa hangi yasal dayanakla yapılmaktadır?
9. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) tarafından sosyal medya paylaşımları nedeniyle verilen mahkûmiyet kararları hakkında Türkiye aleyhine alınan karar sayısı kaçtır?